

Zagreb, 16.8.2016.

Svjetsko brodograđevno tržište – srpanj 2016.

Općenito

- U 2013. ugovoreno je ukupno 3.072 brodova, u 2014. ukupno 2.218 brodova, dok je u 2015. ugovoreno ukupno 1.588 brodova, što je u usporedbi s 2014. veliki pad – oko 28 % manje, a u odnosu na 2013., pad od oko 48 %. U ovoj godini (do kraja srpnja) ugovoreno je ukupno 256 brodova, što je u usporedbi s istim prošlogodišnjim periodom pad od oko 72 %; kako za sada nema naznaka značajnijeg oporavka tržišta, može se očekivati daljnji pad nivoa vozarina i nivoa cijena novogradnji

- Od 256 ugovorenih brodova, sa 7,25 mil. cGT-a i 21,0 mil. tdw, ukupne vrijednosti 21,2 milijarde USD, najveći broj brodova u 2016. ugovorila je Kina -106 brodova, Kina je također vodeća po količini cGT-a (2,8 milijuna cGT), a Italija po vrijednosti ugovorenog brodovlja (5,3 milijardi USD)

- Najveći pad ugovorenog brodovlja u odnosu na isti period 2015., zabilježen je kod LPG plinskih tankera (88 %), zatim brodova za prijevoz sirove nafte i brodova za rasuti teret (83 %), brodova za opći teret (81 %) i LNG plinskih tankera (80 %). I ostali tipovi brodova bilježe pad u rasponu od 49 – 71 %, osim putničkih brodova i brodova za krstarenja, koji jedini bilježe porast i to od 78 % (u 2016. ugovoreno ukupno 40 brodova ovog tipa)

- U 2016. udio ugovorenih putničkih brodova (u cGT-u) u ukupnoj količini ugovorenog brodovlja je 26 %, brodova za rasuti teret 21 %, tankera za sirovu naftu 16 %, kontejnerskih brodova 13 %, a offshore brodova tek 4 %. Zamjetan je trend pada potražnje za kontejnerskim brodovima, odnosno velikog pada kod offshore brodova, dok je tržište putničkih brodova i brodova za krstarenja doživjelo veliki rast.

U Europskoj Knjizi narudžbi situacija je slijedeća (Srpanj 2016.):

Br.	Zemlja	tdw	%
1.	Rumunjska	2.140.008	42,20%
2.	Hrvatska	837.291	16,51%
3.	Španjolska	732.177	14,44%
4.	Njemačka	295.265	5,82%
5.	Rusija	253.434	5,00%
6.	Turska	180.518	3,56%
7.	Norveška	146.367	2,89%
8.	Nizozemska	144.515	2,85%
9.	Italija	132.530	2,61%
10.	Francuska	95.000	1,87%
11.	Finska	74.000	1,46%
12.	Poljska	32.958	0,65%
13.	Danska	4.200	0,08%
14.	Grčka	2.500	0,05%
15.	Portugal	270	0,01%
16.	Ostatak Europe	-	0,00%
	Ukupno	5.071.033	100,00%

U svjetskoj knjizi narudžbi situacija je slijedeća (Srpanj 2016.):

Br.	Zemlja	tdw	%
1.	Kina	119.309.144	44,13%
2.	J. Koreja	64.551.323	23,88%
3.	Japan	64.459.089	23,84%
4.	Filipini	7.129.465	2,64%
5.	Brazil	4.438.182	1,64%
6.	Rumunjska	2.140.008	0,79%
7.	Vijetnam	1.777.165	0,66%
8.	Tajvan	1.389.300	0,51%
9.	Hrvatska	837.291	0,31%
10.	SAD	808.554	0,30%
11.	Španjolska	732.177	0,27%
12.	Iran	369.000	0,14%
13.	Njemačka	295.265	0,11%
14.	Rusija	253.434	0,09%
15.	Indonezija	215.086	0,08%
16.	Argentina	209.664	0,08%
17.	Indija	194.357	0,07%
18.	Turska	180.518	0,07%
19.	Nizozemska	144.515	0,05%
20.	Italija	132.530	0,05%
21.	Ostatak svijeta	785.831	0,29%
	Ukupno	270.351.898	100,00%
	Europa	5.071.033	1,88%

Iz podataka o aktualnoj Knjizi narudžbi (svjetskoj i europskoj, mjereno u tdw), vidljivo je da je Kina i nadalje vodeća svjetska brodograđevna zemlja s oko 44 % svjetske Knjige narudžbi, a slijede je J.Koreja i Japan s oko 24 %. Cijela europska brodograđevna industrija drži oko 1,9 % svjetske Knjige narudžbi, dok Hrvatska drži 9. poziciju s oko 0,3 %.

U europskim razmjerima, Hrvatska i nadalje drži 2. poziciju s oko 16,5 %.

Brodograđevna tržišta

- U Svjetskoj knjizi narudžbi je ukupno 1.325 **brodova za rasuti teret**, s oko 114,4 milijuna tdw, što predstavlja 14,6 % aktualne flote brodova za rasuti teret; i nadalje je uočljiv trend smanjenja potražnje
- U Svjetskoj knjizi narudžbi je ukupno 999 **tankera**, s oko 91,8 milijuna tdw, što predstavlja oko 15,2 % aktualne flote tankera; uočljiv je trend stabilne potražnje
- U Svjetskoj knjizi narudžbi je ukupno 423 **kontejnerskih brodova** s oko 38,8 milijuna tdw, što predstavlja oko 15,8 % aktualne flote kontejnerskih brodova; uočljiv je trend smanjenja potražnje i stagnacije tržišta
- U Svjetskoj knjizi narudžbi je ukupno 164 **LPG tankera** s oko 5,3 milijuna tdw, što predstavlja oko 25 % aktualne flote LPG tankera; iako je relativno velik postotak brodova u narudžbi u odnosu na aktualnu flotu, uočljiv je trend pada potražnje za ovim brodovima

- U Svjetskoj knjizi narudžbi je ukupno 146 **LNG tankera** s oko 11,9 milijuna tdw, što predstavlja oko 33,1 % aktualne flote LNG tankera; kod ovih brodova je najveći postotak brodova u Knjizi narudžbi u odnosu na aktualnu flotu, obzirom na potrebu zamjene starih brodova, odnosno stabilne potražnje na tržištu
- Na tržištu **offshore** brodova, aktivnosti na ugovaranju novih brodova su manje nego u 2015., nastavlja se trend smanjenog ugovaranja iz ranijih godina; u 2015. pad ugovaranja od oko 73 % u odnosu na 2014., odnosno 78 % u odnosu na 2013.; u ovoj godini ugovoreno je 28 brodova, a u cijeloj 2015. godini 135 brodova; potražnja za ovim brodovima je vrlo slaba zbog niskih cijena sirove nafte, smanjene aktivnosti na novim istraživanjima naftnih i plinskih polja
- U svjetskoj floti trgovačkih brodova trenutno ima 58.995 brodova s oko 1.752 milijuna tdw, dok ukupna flota broji 91.773 brodova, s oko 1.830 milijuna tdw; ukupna vrijednost svjetske flote brodova je oko 906,4 milijardi USD
- Na **tankerskom** tržištu, **cijene novih brodova** su u većem padu nego prošlo tromjesečje (tromjesečni trend) i to za različite veličine brodova u rasponu od -3,6 do -5,0 % u odnosu na travanj 2016.; najveći pad je zabilježen kod „Suezmax“ tankera (157.000 tdw) -5,0 %, a najmanji kod „MR“ tankera (51.000 tdw) -3,6 %
- Na tržištu **LNG i LPG tankera**, **cijene novih brodova** su u padu u odnosu na travanj 2016. i to za LPG tankere (82.000 m³) -4,4 %, a za LNG tankere (174.000 m³) -1,2 %
- Na tržištu **brodova za rasuti teret**, **cijene novih brodova** su u padu u odnosu na travanj 2016. i to u rasponu od -1,7 do -5,6 %; najveći pad je zabilježen kod „Handymax“ brodova (62.000 tdw) -5,6 %, a najmanji kod „Handysize“ brodova (35.000 tdw) -1,7 %
- Na tržištu **kontejnerskih brodova**, **cijene novih brodova** u odnosu na travanj 2016., za kapacitet broda od 13.000 TEU su u padu -3,8 %, a za brodove manjeg kapaciteta (2.750 TEU) – 3,1 %
- Na tržištu specijaliziranih brodova za prijevoz automobila („**Pure Car Carriers**“) kapaciteta 6.000 vozila, cijene novih brodova su na istom nivou kao i u travnju 2016.
- **Clarksonov Index cijena novogradnji** je na nivou 126, a u odnosu na stanje u travnju 2016., (Index 131), došlo je do pada i to za oko 3,8 %
- **Prosječne cijene brodova za rezališta** su u značajnijem padu u odnosu na stanje iz 2015. i sada se kreću na nivou od oko 240 USD/t za tankere (pad od 17 %), odnosno 255 USD/t za brodove za rasuti teret (pad od 9 %)
- Trend **prosječnih cijena polovnih tankera** je u padu i to oko 13 % u odnosu na 2015.; za **brodove za rasuti teret** bilježimo veći pad i to oko 23 %, dok je za **kontejnerske brodove** situacija nešto povoljnija nego za brodove za rasuti teret - njihove cijene su oko 17 % manje;
- **Vozarine za tankere za sirovu naftu (jednogodišnji najam)** su u blažem padu u odnosu na travanj 2016. i sada su na nivou od oko 32.000 USD/dan za VLCC
- **Vozarine za tankere za naftne proizvode (jednogodišnji najam)** su za Panamax tankere oko 17.625 USD/dan, MR Handymax tankere oko 14.250 USD/dan, te za Handysize tankere oko 13.125 USD/dan

- **Vozarine za tankere za kemikalije (jednogodišnji najam)** (veličine 20.000 tdw, tankovi od nehrđajućeg čelika) su u manjem padu od oko 2 % u odnosu na prosječno stanje u 2015. i sada se kreću na nivou od oko 15.750 USD/dan
- **Vozarine za LPG tankere** (veličine 84.000 m³) su od lipnja 2015. u stalnom padu i to s nivou od oko 4,3 milijuna USD/mjesečno na današnjih oko 0,4 milijuna USD/mjesečno
- **Vozarine za LNG tankere** (veličine 160.000 m³) su u zadnja 2 mjeseca porasle, iako su od lipnja 2015. bile u stalnom padu; danas su na nivou od oko 38.000 USD/dan (lipanj 2015. 36.000 USD/dan)
- **Vozarine za brodove za rasuti teret** su u posljednja 2 mjeseca u laganom porastu i trenutno su na nivou od oko 6.500 USD/dan za Supramax, 6.075 USD/dan za Panamax i 7.700 USD/dan za Capesize
- **Vozarine za kontejnerske brodove** (veličine 1.000 – 4.400 TEU) su trenutno stabilne i kreću se ovisno o veličini broda od 5.100 – 6.900 USD/dan; vozarina za kontejnerski brod kapaciteta 2.000 TEU je na nivou od oko 6.150 USD/dan
- **Vozarine za offshore brodove** su i dalje u padu, pa su tako za velike AHTS brodove (Anchor handling tug supply vessel) na nivou od oko 16.000 GBP/dan (u 2014. prosjek oko 35.000, a u 2015. – 18.000 GBP/dan), a za velike PSV (Platform supply vessel) na nivou od oko 5.500 GBP/dan (u 2014. prosjek 17.250, a u 2015. – 7.600 GBP/dan); ovakav trend niskih cijena direktna je posljedica već duže vrijeme niskih cijena nafte, odnosno posljedično smanjene potrebe za istraživanjem, eksploatacijom i proizvodnjom nafte i plina

Siniša Ostojić, dipl. inž. brodogradnje
Direktor
Hrvatska brodogradnja Jadranbrod d.d.

Izvor: Clarkson (Shipping Intelligence Weekly), SEA Europe Shipbuilding market monitoring, IHS Fairplay, vlastita istraživanja